

STORTINGET

Representantforslag 217 S

(2020–2021)

fra stortingsrepresentantene **Freddy André Øvstegård, Nicholas Wilkinson, Mona Fagerås og Kari Elisabeth Kaski**

Dokument 8:217 S (2020–2021)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Freddy André Øvstegård, Nicholas Wilkinson, Mona Fagerås og Kari Elisabeth Kaski om fullføringsrett for elever som har hatt mye fravær og digital skole grunnet covid-19

Til Stortinget

Bakgrunn

I Meld. St. 21 (2020–2021) Fullføringsreformen – med åpne dører til verden og fremtiden fra 26. mars 2021 foreslår regjeringen å innføre en fullføringsrett for alle elever i videregående skole. Forslagsstillerne synes det er svært positivt at regjeringen tar bort tidsbegrensningen på retten til videregående skole og gir alle rett til opplæring frem til studie- eller yrkeskompetanse.

Forslagsstillerne ønsker imidlertid at elever som har levd med rødt nivå og digital skole som følge av covid-19, også skal få en slik utvidet rett. På grunn av smitteverntiltak som har variert både i tid og sted, vil elevene ha større variasjon i opplæringstilbudet enn under normale omstendigheter. Det er mye som tyder på at hjemmeundervisning forsterker eksisterende ulikhet mellom elever. For det første ser nedstengningen ut til å forsterke forskjeller mellom sterkt presterende elever og svakt presterende elever. For det andre kan nedstengningen ha bidratt til å forsterke betydningen av familieressurser for elevenes opplevelse av læring, trivsel og motivasjon.

Det er manglende kunnskap om hvordan digital undervisning har påvirket elevenes læring, men man ser tendenser til at det er variasjoner mellom grupper. Det

er gjort noe forskning knyttet til nedstengningen våren 2020. I månedsskiftet april/mai 2020 gjennomførte forskere ved NOVA og Universitetet i Oslo en undersøkelse blant elever på ungdoms- og videregående skoler i Oslo. Over 12 000 ungdommer fra 13 til 19 år svarte på spørsmål om hvordan de opplevde situasjonen med nedstengning og digital skole. Spørsmålene dekket alt fra undervisning og læring til familieliv, fritid, smittevern, livskvalitet og helse.

Et flertall av ungdommer i Oslo mente de lærte mindre under tiden med stengte skoler, mens en mindre andel mente de lærte mer. Lærere oppga også at det er store variasjoner blant elevene. Der noen presterte bedre under tiden med opplæring hjemme, falt andre i større grad fra undervisningen. Forskingen tyder på at elevenes faglige progresjon under opplæring hjemme øker med foreldrenes involvering og deres sosioøkonomiske bakgrunn. Flere lærere mente økt involvering fra foreldre i skolearbeidet forsterket forskjellene som allerede eksisterte.

Fraværstall fra 22 videregående skoler i Oslo viser en betydelig økning i elevenes fravær høsten 2020 (VG 5. november 20). Det registrerte fraværet hadde økt med 42 prosent sammenlignet med forrige høst, og for enkelte skoler hadde fraværet økt med 80 prosent. Selv om Oslo og de aktuelle bydelene er hardere rammet av smitte og karantene enn gjennomsnittet i landet ellers, gir tallene for Oslo grunn til å anta at det har vært høyere fravær enn normalt også ellers i landet. Også lærerorganisasjonene rapporterer om mye karantenerelatert fravær i løpet av høsten. Fravær på grunn av karantene eller sykdom kan gi mange av de samme negative konsekvensene som man har ved stengte skoler. Tall om karantene i Oslo kan tyde på at karantene rammer sosialt

skjevt, og at de som kan ha mest behov for å være på skolen, gjentatte ganger havner i karantene.

Alternativet for ungdom som stryker i ett eller flere fag til våren, er å melde seg opp som privatist. Privatist-skolemarkedet er helkommersialisert, og det koster mange titalls tusen å melde seg opp til kursene som Sonans og andre privatistiskoler tilbyr.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

1. Stortinget ber regjeringen sørge for å utvide retten til videregående opplæring og gi elever som går ut av videregående skole våren 2021, rett til opplæring inntil de har fullført og bestått videregående opplæring med studie- eller yrkeskompetanse.
2. Stortinget ber regjeringen foreslå en plikt for fylkeskommunene til å jobbe systematisk og forebyg-
- gende med elever som står i fare for ikke å bestå fag våren 2021, og foreslå at en utvidet rett til videregående opplæring innebærer at elever som ikke består fag, skal få mer opplæring underveis i opplæringsløpet.
3. Stortinget ber regjeringen sikre at elever som ikke har et godt nok faglig nivå fra ungdomskolen, skal få tilbud om nødvendig innføring i norsk, engelsk og matematikk som sikrer dem den kompetansen som skal til for å kunne være elev i videregående skole.
4. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å bevilge de ekstra ressursene som er nødvendig for at kommuner og fylkeskommuner skal kunne gi et fullverdig tilbud til alle elever som må bruke ekstra tid på å fullføre og bestå på grunn av covid-19-pandemien.
5. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å innføre en ny rett til læreplass eller et likeverdig tilbud som del av opplæringsloven for lærlinger som mistet lærlingeplassen skoleåret 2020/21.

8. april 2021

Freddy André Øvstegård

Mona Fagerås

Nicholas Wilkinson

Kari Elisabeth Kaski